

ОБЩИНА КРУШАРИ

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СИСТЕМАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КРУШАРИ (2010 – 2015г.)

Съдържание:

I. Въведение

II. Референтни документи

III. Анализ на системата на образованието в община Крушари

IV. Визия на образованието в община Крушари

V. Стратегическа цел и подцели

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата стратегия е резултат от анализ на състоянието на общинската образователна система и социално-икономическите и културни фактори, оказващи влияние върху развитието ѝ.

Тенденциите, заложи в документа, са пряко съобразени с националните приоритети и европейските политики в областта на образованието – Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка 2006 - 2015г., която задава националната рамка.

Настоящият документ си поставя за цел да даде насоки за развитие на системата на общинското образование в периода 2010 – 2015г., съобразно приоритетното значение на образованието за община .

II. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

Стратегията за развитие на общинското образование се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложи в следните документи:

1. ЗНП и ППЗНП
2. Действащите в момента наредби в системата на образованието
3. Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка за учебната 2006 – 2015г.

III. АНАЛИЗ НА СИСТЕМАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ОБЩИНА КРУШАРИ

1. ДАННИ ЗА МРЕЖАТА ОТ ДЕТСКИ И УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

Развитието на образователната система в община Крушари като носител на националните ценности и традиции е свързано и с отчитането на специфичните особености – демографски, културно-исторически и регионални.

Текущи параметри, характеризиращи състоянието на общинската образователна система:

В момента на територията на община Крушари съществуват едно средно общообразователно училище / СОУ /, три общообразователни училища /ОУ /, седем целодневни и една полудневна детска градина

1. Брой училища и детски градини. Брой ученици и деца

Най-голямото общинско училище е **Средно общообразователно училище „Христо Смирненски“** с общо 309 ученици от I до XII клас. През учебната 2008/2009 год. училището е включено в списъка на МОМН за средищни училища. Учениците посещаващи училището са от единадесет населени места на община Крушари, извозването им се извършва с два училищни автобуса. Въведена е целодневна организация на учебния процес, сформирани са две полуинтернатни групи, осигурено е столово хранене за пътуващите ученици.

В **средно общообразователно училище „Васил Левски“ с. Коритен** се обучават 52 деца от пет населени места, в четири слети паралелки – две в начален и две в среден курс. Училището е включено в списъка на МОМН за средищни училища, осигурен е транспорт, въведена е целодневна организация на учебния процес за пътуващите ученици. За учебната 2009 / 2010 год. е сформирана една полуинтернатна група, въведено е столово хранене.

В **средно общообразователно училище „Васил Левски“ с. Телериг** се обучават 50 деца от три населени места. Учениците се обучават в четири слети паралелки. Училището е включено в списъка на МОМН за средищни училища. Извозването на учениците се извършва с един училищен автобус. През учебната 2009/2010 год е сформирана една полуинтернатна група за пътуващите ученици, осигурено е столово хранене.

В **средно общообразователно училище „Отец Паисий“ с. Лозенец** се обучават 65 деца от с. Лозенец. Учениците се обучават в четири слети паралелки. Не е въведена целодневна организация на учебния процес.

№	Общински училища	Брой паралелки по класове				Брой ученици			
		I-IV	V-VIII	IX-XII	общо	I-IV	V-VIII	IX-XIII	общо
1	СОУ „Хр. Смирненски“ с. Крушари	8	5	4	17	129	108	72	309
2.	ОУ „В. Левски“ с. Коритен	2	2	0	4	23	29	0	52
3.	ОУ „В. Левски“ с. Телериг	2	2	0	4	19	31	0	50
4.	ОУ „Отец Паисий“ с. Лозенец	2	2	0	4	31	34	0	65

Деца на територията на Общината са със специални образователни потребности, са 7 в т.ч. 4 в СОУ „Хр. Смирненски“ с. Крушари и 3 в ОУ „О. Паисий“ с. Лозенец.

Отпадналите деца за учебната 2007/ 208 год. – 47, за учебната 2008/2009 год.-13 деца.

Необхванатите деца за учебната 2007/2008 г са 3, за учебната 2008/2009 г. - 3, за първото полугодие на 2009 год – 3.

Като цяло има тенденцията за намаляване броя на учениците в община Крушари, това се дължи на демографски фактори, както и насочването им към учебни заведения извън общината.

От друга страна статистиката на раждаемостта в с. Крушари показва линия на бавно увеличение – 2007г. – 59 деца, 2008 г. – 60 деца, за 2009г.- 61 деца .

Очакваният план-прием през следващите учебни години е:

Училища в общ. Крушари	2010 / 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
СОУ с. Крушари	27	27	36
ОУ с. Коритен	13	14	12
ОУ с. Телериг	7	3	5
ОУ с. Лозенец	12	9	6

Детски градини

Процесът на възпитание на детето започва още в детската градина. Тук то за първи път попада в една организирана по нов за него начин социална, често мултикултурна среда, изгражда и затвърждава навиците си за общуване. Възпитателният процес в детската градина би следвало да намери своето адекватно продължение в периода на училищното образование.

Броят на детските градини в община Крушари е осем – седем целодневни и една полудневна. С решение на ОбС Крушари през 2008 година са закрити полудневните детските градини в селата Капитан Димитрово и Габер, през 2009г. е закрыта и ЦДГ – Полковник Дяково, а еднoгруппна детска градина с. Лозенец е преобразувана в двугруппна.

Детски градини с по една група са в с. Загорци, Абрит, Телериг, Северци и Ефрейтор Бакалово. Двугруппни са детските градини в с. Коритен и с. Лозенец. В тези детски градини децата се обучават и възпитават в смесени групи.

ЦДГ с. Крушари е тригруппна детска градина, сформирана е подготвителна група. Няма създадени яслени групи и неприети деца в детските градини на общината.

Брой деца и групи в детските градини към 01. 01.2010 год.

№	Детска градина	Брой групи	Брой деца	Средна месечна посещаемост деца
1.	ЦДГ с. Крушари	3	68	11
2.	ЦДГ с. Загорци	1	18	12
3.	ЦДГ с. Абрит	1	17	10
4.	ЦДГ с. Коритен	2	34	10
5.	ЦДГ с. Лозенец	2	36	12
6.	ЦДГ с. Северци	1	17	11
7.	ЦДГ с. Телериг	1	20	12
8.	ПДГ с. Ефрейтор Бакалово	1	12	8

Брой родени деца по постоянен и настоящ адрес в общ Крушари

№	Год. На Раждане	С. Телери г.	с. Габер	с. Лозенец	с. Загорци	с. Северци	с. Добрин	с.П. Дяково	с. Абрит	с. Крушари	с. Коритен	с. Северняк	с. К. ДиМитр.	с. Е. Бакалово
1.	2003	10	5	15	1	4	1	3	7	22	3	2	1	1
2.	2004	2	4	9	2	1	1	2	6	20	2	5	1	0
3.	2005	3	5	6	5	2	1	3	5	25	1	5	1	1
4.	2006	2	1	13	5	3	0	1	4	42	0	3	1	3
5.	2007	7	0	7	5	3	1	3	3	22	4	2	2	3
6.	2008	4	3	13	2	5	2	3	3	18	0	1	0	5
7.	2009	4	1	11	6	1	1	3	3	17	2	2	3	6

Родените през 2003 год. деца през учебната 2010/2011 год. са първокласници. Няма необхванати деца в задължителната предучилищна възраст.

2. ПЕРСОНАЛ

Численост на персонала

В общинската образователна система към 01.01.2010 година числеността е следната:

УЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ	ЧИСЛЕНОСТ /бр. персонал/
СОУ „Христо Смирненски” с. Крушари	32 (26 педагогически /в. т. ч. 22 с висше/ и 6 непедагогически)
ОУ „Васил Левски” с. Коритен	8 (7 педагогически /в т.ч. 4 с висше / и 1 непедагогически)
ОУ „Васил Левски” с. Телериг	7 (6 педагогически /в т.ч. 4 с висше / и 1 непедагогически)
ОУ „Отец Паисий” с. Лозенец	7 (6 педагогически/в т.ч. 4 с висше/ и 1 непедагогически)
Целодневна детска градина с. Крушари	13 (7 педагогически от тях 2 с висше и 6 непедагогически)
Целодневна детска градина с. Коритен	9 (4 педагогически /в т.ч. 1 с висше/ и 5 непедагогически)
Целодневна детска градина с. Загорци	4 (2 педагогически / в т. ч. 1 с висше/ и 2 непедагогически)
Целодневна детска градина с. Абрит	3 (2 педагогически / в т. ч. 1 с висше/ и 1 непедагогически)
Целодневна детска градина с. Телериг	4 (2 педагогически с полувисше и 2 непедагогически)
Целодневна детска градина с.Лозенец	8 (4 педагогически, в т.ч. 2 с висше и 4 непедагогически)
Целодневна детска градина с. Северци	4 (2 педагогически, в т.ч.1 с висше, 2 непедагогически)
Полудневна детска градина с. Ефрейтор Бакалово	1,5 (1 педагогически с полувисше, 0,5 непедагогически)

Учителите с полувисше образование са предимно от детските градини и от основните училищата .

Директорите на училища и детски градини участват в квалификационни курсове, организирани от Регионалния център на МОМН , по-трудно се организират такива курсове за педагозите. С въвеждането на делегирани бюджети квалификационната политика се определя от директора на учебното заведение.

Педагогическите кадри вече три години участват в програмата за диференцирано заплащане. През първите година от въвеждане на програмата всички учителски колективи пожелаха да се включат в нея. Предвижданията са, че и през тази учебна година няма да има отказали се от възможността за допълнително заплащане, обвързано с резултатите от положения труд и постигнатите резултати. Делегираните бюджети също позволяват гъвкавост при определяне на възнаграждението на учителите, възможност за по-високо заплащане при ефективно управление на средствата, но и невъзможност за увеличение на заплатите за учители, преподаващи в училища с малък брой ученици.

3. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Сградният фонд на общинските училища и детски градини е публична общинска собственост. Всички училища и детски градини разполагат с достатъчен брой стаи, кабинети, открита спортна база за училищата /физкултурен салон функционира само в СОУ с. Крушари /, дворове с детски площадки в детските градини. В СОУ Крушари, ОУ Коритен и ОУ Телериг функционират училищен столове, а в ОУ с. Лозенец училищен бюфет

В СОУ „Хр. Смирненски” с.Крушари е оборудван здравен кабинет, назначена е една медицинска сестра, която обслужва училищата и детските градини на район Крушари, Лозенец и Телериг. Друга медицинска сестра обслужва детските и училищните заведения в района на с. Коритен.

Общината е поставила като един от най-важните приоритети, подобряване на условията за отглеждане и възпитание на децата

По проект на програма „Фар” – „Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромите” е извършен основен ремонт на сградата на СОУ с. Крушари. Подновена е дограмата в сградата ОУ „О. Паисий” с. Лозенец, като рехабилитационните дейности по частичната саниране са извършени със собствени средства.

Извършен е основен ремонт на сградите на ЦДГ с. Лозенец и ЦДГ с. Крушари с предоставени целеви средства за капиталови разходи от републиканския бюджет. По програма на Център за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства /ЦИОДУЕМ/, компонент „Подпомагане на развитието на образователната среда в детски градини и училища, които успешно интегрират деца и ученици от ромската общност”, чрез проект „Щастливо детство” ЦДГ с. Крушари, получи обзавеждане за една от групите в детската градина.

Като цяло непрекъснатата поддръжка на материалната база изисква големи средства и се налагат периодични, частични или цялостни ремонти.

Нерентабилно е отоплението на течно гориво в учебните заведения .

4. УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА

Съществуват две регистрирани настоятелства – към СОУ „Хр.Смирненски” с. Крушари и ОУ „О. Паисий” с. Лозенец .

Целта им е да подпомагат учебно-възпитателния процес, да съдействат за намирането на допълнителни финансови и материални ресурси.

5. БЮДЖЕТ И ФИНАНСИРАНЕ

Бюджетът на общината в раздел „Образование” за 2010 година е 1 299 442 лева, За 2008 година бюджетът е 2 271 096 лева (в т. ч. 159 673. лв. дофинансиране).

Учебни заведения	2009 година	2010 година
Общообразователни училища	1 158 628	793 463
Детски градини	952 795	505 979
Общо	2 111 423	1 299 442

Освен за заплати и осигуровки, с най-голям относителен дял са разходите за отопление в училищата, които използват промишлен газьол.

От 2008 година задължително съгласно Закона за бюджета се въведе система за делегирани бюджети в общинските училища. По този начин се продължава процесът на финансова децентрализация, което позволява гъвкаво управление и възможност за провеждане на по-свободна регионална политика, отчитаща демографските и социално-икономически характеристики на общината. Детските градини се финансират със средства от Републиканския бюджет и средства от община Крушари. Училищата, въвели системата на делегираните бюджети, се финансират според единните стандарти за издръжка на ученик, а именно:

За общообразователни училища – 1 342 лева на ученик

ЦДГ за деца от 3 до 5 години, в населено място с над 1500 жители – 1408 лева на дете

ЦДГ за деца от 3 до 5 години в населено място с до 1500 жители – 1523 лева на дете

Подготвителна група в ЦДГ – 1626 лева на дете

Подготвителна група в ПДГ – 856 лева на дете

6. СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИ И ОГРАНИЧЕНИЯ ПРЕД МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ В ОБРАЗОВАНИЕТО (SWOT АНАЛИЗ)

SWOT	
СИЛНИ СТРАНИ	
1.	Наличие на достатъчна материална база и сграден фонд, публична общинска собственост
2.	Наличие на кабинети и техника по ИКТ
3.	Квалифициран педагогически персонал в училищата
4.	Самостоятелно управление на училищата чрез делегирани бюджети
5.	Въведена система за външно оценяване на учениците от IV до VII нлас
6.	Въведени ЕРС за учениците и децата от детските градини
7.	Утвърдени традиции и ритуали в училищния живот – празнично честване на 24 май, официално откриване на учебната година, др.
8.	Добре развита учебна база
9.	Осигурен училищен транспорт за учениците от с.Лозенец, Северци, Ефрейтор

	Бакалово, Габер, Телериг, Бистрец, Загорци, Полковник Дяково, Добрин
10.	Въведена система за диференцирано заплащане на учителите, обвързана с резултатите на учениците
11.	Въведена система за кариерно развитие за учителите
12.	Интегриране на деца със специални образователни потребности
13.	Осигурен интернет достъп до училища и учители
14.	Действащи училищни настоятелства към СОУ „Хр. Смирненски” и ОУ „О. Паисий” с. Лозенец
15.	Организирано столово хранене за пътуващите ученици
СЛАБИ СТРАНИ	
1.	Амортизирана материална база, особено на основните училища и детски градини по селата
2.	Недостатъчен помощен персонал за поддръжка на базата
3.	Недостатъчен опит на директорите в ситуация на делегирани бюджети
4.	Липса на специалисти по чужди езици и информационни технологии
5.	Недостатъчна квалификация на педагозите в ОУ и ДГ
6.	Съкращаване на учители и помощен персонал
7.	Неоптимизирана училищна мрежа
8.	Ограничени финансови ресурси за издръжка и развитие
9.	Наличие на маломерни и слети паралелки в основните училища
10.	Неизползвани възможности за извънкласна и извънучилищна дейност
11.	Липса на цялостна мрежа от настоятелства към училищата
12.	Висок процент пътуващи учители
13.	Не достатъчна активност на училищните ръководства по отношение търсенето на алтернативни източници на допълнителен финансов ресурс чрез използване на ОП ”Развитие на човешките ресурси”
14.	Неизползвани възможности и недостатъчна координация между ръководството на СОУ – Крушари и ДДУИ за оптимално използване на възможностите на деца с увреждания да посещават масово училище
ВЪЗМОЖНОСТИ	
1.	Привличане на допълнителни средства чрез отдаване под наем на част от училищната база
2.	Подобряване на материалната база със средства от проекти
3.	По-голяма самостоятелност на детските заведения чрез финансовата децентрализация и въвеждане на делегираните бюджети
4.	Привличане на допълнителни средства чрез кандидатстване за „защитено” училище
5.	Оптимизиране на училищната мрежа и мрежата от детски градини с цел повишаване качеството на образованието
6.	Намаляване броя на персонала в учебните заведения, които не са на делегирани бюджети и реструктуриране на дейността им
7.	Засилване на правомощията на училищните настоятелства
8.	Превръщане на училището в територия на учениците и ритуализация на училищния живот
9.	Намаляване на броя на отпадналите и необхванати ученици
10.	Социализация на децата, за които българския език не е майчин
11.	Развитие на извънкласните и извънучилищни дейности

12.	Повишаване на квалификацията на директори и учители
13.	Продължаване на процеса на децентрализация на управлението
14.	Въвеждане на програмно финансиране на образователната система
15.	Въвеждане на училищна система за награждаване на учители с цел повишаване нивото на техния труд
16.	Финансово стимулиране на ученици с изявени дарби в сферата на спорта, науката и изкуството – отпускане на стипендии
17.	Повишаване ефективността на отопляемост и намаляване на разходите за издръжка на сградите чрез саниране и въвеждане на алтернативни източници на отопление
18.	Целогодишно ангажиране на учениците от цялата община, включително и в периода на ваканциите, чрез развитие на извънкласната и извънучилищна мрежа
19.	Безплатен достъп до учебното съдържание чрез осигуряване на безплатни учебници до VII клас (национална политика)
ЗАПЛАХИ	
1.	Трайна тенденция към намаляване броя на учениците в детските градини и училищата
2.	Голяма продължителност на отоплителния период
3.	Закриване на училища поради намален брой ученици
4.	Закриване на детските градини поради намален брой деца
5.	Несигурна финансова издръжка
6.	Липса на обща политика и съгласуваност между институциите, свързани с развитието на образованието

7. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМИТЕ

Освен посочените слаби страни като цяло проблемите на образованието в община Крушари в голяма степен преповтарят общите за системата на образованието: доминиращ репродуктивен подход в учебния процес; авторитарност в модела учител-ученик, проблеми в нормативната уредба.

В този общ масив от проблеми ние извеждаме онези, които община Крушари в известна степен може да решава и управлява:

1. Недостатъчно ефективно управление на системата

Образователната система в община Крушари включва 8 детски градини, 3 основни училища, 1 средно общообразователно училище. Детските градини са изцяло на издръжка на общината, а в училищата е въведена системата на делегирани бюджети.

Кметът е работодател на директорите на детските градини на територията на Общината, докато директорите на учебните заведения имат за свой работодател началника на районния инспекторат към МОМН. Това обстоятелство е в разрез с общата тенденция за децентрализация в управлението.

Училищната мрежа в общината е неоптимизирана и този проблем, свързан с недостатъчния брой ученици и деца в детските градини, както и наличието на миграционни процеси при младите хора, вероятно ще се появява, като демографски проблем.

2. Едностранно /предимно интелектуално-репродуциращо/ развитие на личността на ученика

Продължава да съществува рутинният модел на взаимоотношенията учител-ученик, при който учителят е даващият знание и упражняващия власт, а ученикът –

получаващият и подчиненият. Това определено затруднява развитието на инициативност и находчивост у учениците. Оттук и необходимостта учителят да се превърне в компетентен посредник между огромната информация и подредените знания, както и откривател на индивидуалните заложи и способности на ученика и умел експерт в тяхното развитие и насърчаване на самостоятелно мислене. В тази връзка очакванията на обществото към личността на учителя са големи.

3. Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на учителя

Педагогическият персонал в учебните заведения наброява 69 учители, с висше образование са 42 и само 15 притежават професионална-квалификационна степен. Професията на педагога все повече губи от своята привлекателност и авторитет, феминизира се и няма млади кадри, които да заменят в близките години пенсиониращите се учители, особено в детските градини.

4. Несъответстваща на съвременните изисквания материална и учебна база

Повече от 90% от сградния фонд на училищата и детските градини имат нужда от саниране и обновяване на материалната и учебна база. Спортната база за провеждане на часовете по различни видове спорт в училищата е бедно оборудвана и немодернизирана.

IV. ВИЗИЯ

Община Крушари – място с осигурено качествено образование, с изградени условия за развитие на физическия, интелектуален и творчески потенциал и личностно израстване на децата и учениците

V. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Осигуряване на качествено и съвременно образование и възпитание за децата и учениците в община Крушари, съобразено с европейските, националните тенденции и социално-икономическата характеристика и приоритетите на общината

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДЦЕЛИ

1. Осигуряване на равен достъп до образованието
2. Подобряване на качеството на обучение
3. Интегриране на деца и ученици със специални образователни потребности
4. Развитие на извънкласните и извънучилищни дейности
5. Осигуряване на подходящи социални условия за учениците
6. Подобряване на съществуващата материално – техническа база
7. Повишаване ефективността на публичните разходи за образование

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ И РЕАЛИЗИРАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ

1. По проблема за управлението на системата

- 1.1. Осъществяване на ефективна координация на всички институции, работещи с деца;
- 1.2. Утвърждаване на делегираните бюджети като работещ инструмент за управление на учебно-възпитателния процес;
- 1.3. Усъвършенстване на училищното управление чрез осъществяване на проекти;
- 1.4. Въвеждане на реално действащи форми на участие на родителите и учителите в управлението на училището; превръщане на училищното настоятелство в орган с реални и ефективни правомощия в областта на финансовата и управленската дейност; създаване на училищни съвети, включващи представители на родителите, учителите и общината и постепенното им превръщане в колективни органи за управление на училището;
- 1.5. Поетапно засилване на конкретното участие на общината в назначаването и освобождаването на училищните директори и включването в този процес на представители на местната общност: родители, учители, представители на общината;
- 1.6. Оптимизиране на системата от училища, детски градини и обслужващи звена; намаляване до неизбежния минимум на слетите паралелки; утвърждаване на защитени училища
- 1.7. Приложение на принципа на икономическата ефективност - да се инвестират повече средства в оптимизирана мрежа от училища и детски градини , там където са налице необходимите материални, организационни и методически условия за провеждане на качествен учебен и възпитателен процес.

2. По проблема за развитието на ученика

- 2.1. Осигуряване на регламентиранияте безплатни учебници и учебни помагала;
- 2.2. Осигуряване на високоскоростен интернет във всяко училище;
- 2.3. Осигуряване на мултимедийна система във всяко училище;
- 2.4. Разработване на училищни проекти за съвместно включване в дейностите на ученици, учители и родители като партньори в един процес на изпълнение на общи цели;
- 2.5. Развитие на извънкласната и извънучилищната дейност чрез целогодишно ангажиране на децата/вкл. и в периода на ваканциите/; самостоятелност при избора на дейности; развитие на системата от училищни и общински състезания, конкурси и олимпиади; усъвършенстване на ученическия отход и туризъм; насърчаване на ученическия спорт;
- 2.6. Финансиране и съфинансиране на проекти, свързани с развитието на извънкласната и извънучилищна дейност;

2.7. Създаване на възможности за въвеждане на свободно-избираема подготовка /СИП / във всички училища.

2.8. Ритуализация на училищния живот: по-нататъшно развитие и утвърждаване на системата от символи и ритуали, засилващи у ученика усещането за принадлежност към неговото училище; създаване и утвърждаване на училищни символи: знаме, химн, емблема, а при желание от страна на родители и ученици – униформа или елементи на униформа; утвърждаване на система за награждаване на учители и ученици в рамките на училището и общината;

2.9. Превръщане на училището в територия на учениците - ежегодно организиране на дни на ученическото самоуправление и създаване на постоянно действащи и работещи ученически съвети.

3. По проблема за социалния статус и авторитет на учителя

3.1. Подкрепа на усилията на училищните ръководства за диференцирано заплащане труда на учителя с оглед резултатите от работата му;

3.2. Усъвършенстване квалификацията на учителите чрез периодично актуализиране на знанията им, усвояване на нови методи в преподаването и обучение по информационно-комуникационни технологии /ИКТ/;

3.3. Въвеждане на училищни и общинска системи за морално и материално стимулиране труда на учителя;

3.4. Утвърждаване на практиката индивидуалната работна заплата на учителя да бъде функция на неговото кариерно развитие и постигнатите резултати в процеса на обучение и възпитание на учениците;

3.5. Съответстваща социална политика за оставане на младите хора, завършващи висше образование в Общината.

4. По проблема за материалната база

4.1. Разработване на проекти за енергийната ефективност на училищата и детските градини;

4.2. Поетапно увеличаване на средствата за капиталови разходи в образованието;

4.3. Разработване на проекти за включване на училища в Оперативна програма “Регионално развитие”, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, Националната програма за развитие на селските райони.

В едномесечен срок от приемане на Стратегията общинска администрация съвместно с ръководителите на образователните институции на територията на Крушари изготвя, приема и изпълнява едногодишни планове за действие. Стратегията е отворена за актуализация и допълнения.